

ÅRSMELDING 2018

Miljørettet helsevern

BÆRUM KOMMUNE

NOEN VIKTIGE HENDELSER 2018

Deltakelse i prosjekt luftforurensning

Bærum kommune er en av fem pilotkommuner i et treårig forskningsprosjekt som skal finne og utvikle gode og smarte teknologiløsninger for å måle luftkvalitet. Prosjektet har fått navnet iFLINK – Innovativ forvaltning av luftkvalitet og miljø i norske kommuner. Målsettingen er å gjøre det enklere å overvåke luftkvaliteten på langt flere steder til en lavere pris. Miljørettet helsevern er ansvarlig i Bærum kommune. Første oppgave er å anskaffe og plassere ut sensorer som skal måle svevestøv og nitrogendioksid.

Skadeforebyggende arbeid

Miljørettet helsevern har bidratt til at Bærum kommune ble sertifisert som Trygt lokalsamfunn i september 2018. Trygge lokalsamfunn er en nasjonal modell og metode for skadeforebygging for alle aldersgrupper i befolkningen. Modellen setter forebygging på agendaen og inn i kommunens planverk. Konseptet forvaltes av Skadeforebyggende forening og er anbefalt i Folkehelsemeldingen.

Uteområder i skoler og barnehager

Kommunen har siden høsten 2016 arbeidet med en veileder for utomhusanlegg, bl.a. på bakgrunn av at svært få nye skole- og barnehageprosjekter oppfyller dagens arealkrav. Miljørettet helsevern har bidratt i arbeidet med planen som inneholdt forslag til ny veiledende arealnorm. I Kommunestyrets behandling av saken 30.05.18 ble det vedtatt å beholde dagens arealnorm. Eventuelle fravik ved nye prosjekter skal til politisk behandling. Helsedirektoratet reviderer nå dagens arealnorm, og rapport på dette forventes å foreligge i 2019.

Luftkvalitet

Miljørettet helsevern har ledet arbeidet med Handlingsplan for bedre luftkvalitet i Bærum. Handlingsplanen var til politisk behandling i Kommunestyret 28.02.2018. Handlingsplanen med tiltaksoversikt ble oppdatert i henhold til kommunestyrets vedtak. Planen inneholder beredskapstiltak og langsiktige tiltak knyttet til å redusere forurensning fra bl.a. veitrafikk og vedfyring.

Nyansettelse

Dorte Lysheim er i 2018 ansatt som overingeniør på Miljørettet helsevern etter Lisbeth Sloth.

MILJØRETTET HELSEVERN I BÆRUM

Miljørettet helsevern er lovpålagt gjennom folkehelselovens kap. 3 og omfatter faktorer i miljøet som til enhver tid, direkte eller indirekte, kan ha innvirkning på helsen. I Bærum kommune er oppgaver og myndighet delegert til Folkehelsekontoret. Arbeidet med miljørettet helsevern er fordelt på 4 stillinger (3,6 årsverk). Frem til mai 2018 var miljørettet helsevern redusert med ett årsverk pga. en permisjon. Dorte Lysheim erstattet Lisbeth Sloth i 2018. Faggruppa samarbeider tett med kommuneoverlege og folkehelsekoordinator. Vi arbeider tverrfaglig og har etablerte samarbeidsarealer med andre enheter i kommunen. Oppgavene våre er rettet mot kommunens innbyggere, barn og elevers miljø i barnehager og skoler, private og offentlige virksomheter.

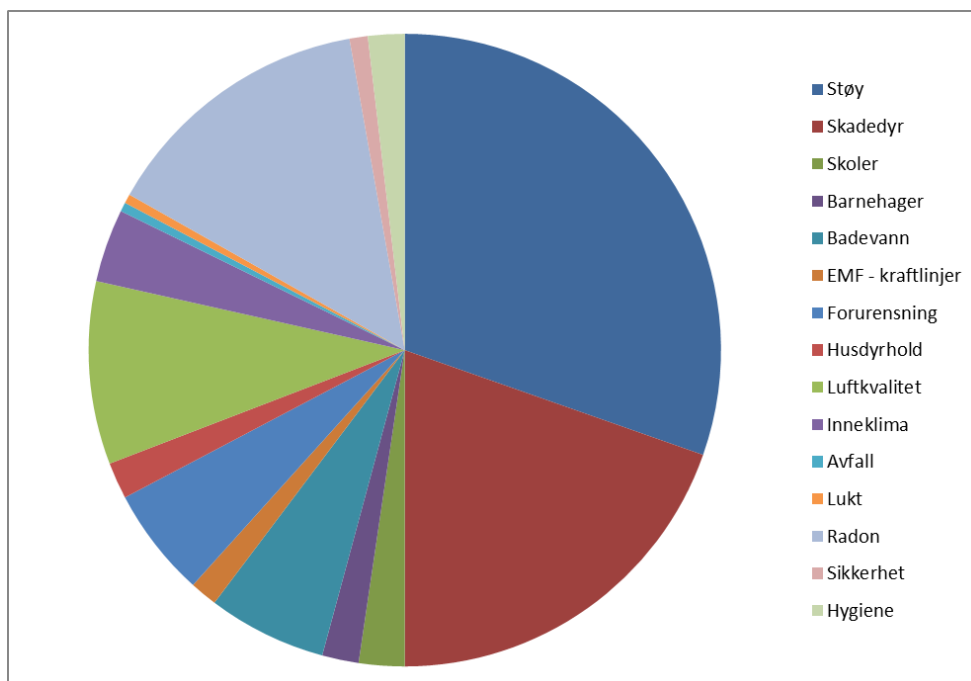
Nøkkeltall

Statistikk fra Websak:

	2018	2017	2016	2015	2014
Nye arkivsaker	113	108	96	101	138
Inngående brev 93+95+42+102	332	358	698	491	397
Utgående brev 63+71+50+69	253	239	239	327	323
N-notater 1+2+2+5	10	21	33	32	242
X-notater 9+31+29+12	81	116	127	130	158
Støytillatelser	36	27	38	28	39
Dager med støytillatelse	1115	615	857	980	1275
Kveld/natt med støytillatelse	83	82	39	43	103
Uttalelser plansaker (X- og N-notater)	37	44	35	46	34

Ikke medtatt generell støytillatelse sin gis årlig for akutt og bevegelig veivedlikehold.

Miljørettet helsevern fører en telefon- og e-post-logg over de viktigste innkomne samtalene som ikke er arkivvedige. Antall registrerte telefonhenvendelser i 2018 var 213 (2017: 203, 2016: 208, 2015: 235) fordelt på følgende fagområder:

Oppfølging av virksomhetsplan 2018

Virksomhetsplanen omfatter både myndighetsutøvelse (enkeltvedtak med hjemmel i lovverk), råd og veiledning, samt medvirkning og deltakelse i råd og utvalg.

Godkjenning

Miljørettet helsevern skal godkjenne alle nye skoler og barnehager etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Større rehabiliteringer/utvidelser eller endringer i elevtall, skal også godkjennes i henhold til forskriften. I 2018 ble fem barnehager godkjent: Grindstuveien familiebarnehage, Lommedalen barnehage, Nansenparken barnehage, Sjøflyhavna barnehage og Vøyen Fus barnehage. I tillegg ble to skoler godkjent: Norge realfagsgymnas ungdomsskole og Storøya skole.

Tillatelse til støyende arbeider

Miljørettet helsevern har i 2018 gitt 36 tillatelser etter søknad for støyende bygge- og anleggsarbeider. Tillatelsene gis med hjemmel i folkehelseloven og skal bidra til at hensynet til berørte naboer ivaretas.

Tillatelsene gis både for overskridelser på dagtid og på kveld/natt. En grov opptelling viser at det er gitt tillatelse til å overskride støygrenser for 1115 dager og 83 kvelder/netter. I tillegg kommer generell tillatelse hele året til akutte nattarbeider og bevegelig vedlikeholdsarbeid på vei og bane.

Det totale omfanget av overskridelser kjenner vi ikke, ei heller hvor mange mennesker i Bærum som har vært utsatt for støy over gjeldende støygrenser. Vi vet imidlertid av erfaring at praksisen med å gi støytillatelse etter søknad gjør at berørte naboer som regel blir bedre ivaretatt.

Råd og veiledning

Miljørettet helsevern bidrar med råd og veiledning til innbyggere, interne og eksterne virksomheter, og offentlige og private virksomheter. Vi har i 2018 håndtert mer enn 200 telefonhenvendelser og et stort antall e-poster om ulike tema innen fagområdet, som vi svarer ut både muntlig og skriftlig. Dette er henvendelser som ikke er arkiverdige. Vi har laget tiltakskort for de vanligste henvendelsene, for å kunne gi gode og mest mulig ensartede svar på henvendelsene. For den mest etterspurte informasjonen har vi oppdaterte nettsider og benytter også kommunens Facebook-side ved behov.

Miljørettet helsevern i plan og byggesaksbehandling

Miljørettet helsevern medvirker til at helsemessige hensyn som bl.a. støy og luftkvalitet blir ivaretatt i kommunens plan- og byggesaksbehandling. Det er deltatt på formøter og forhåndskonferanser og avgitt 37 uttalelser i plansammenheng.

Tilsyn

Folkehelsekontoret ved Miljørettet helsevern har tilsynsansvar i henhold til folkehelselovens kapittel 3 om miljørettet helsevern og tilhørende forskrifter. Tilsynet er en viktig del av kommunens folkehelsearbeid og skal bidra til å fremme hele befolkningens helse. Tilsynene retter seg mot virksomheter der almenheten har adgang. Hensikten med tilsyn er å påse at lovbestemte krav overholdes og skal føre til forbedringsarbeid i virksomheten. Tilsyn kan gjennomføres på mange ulike måter, avhengig av tema og type virksomhet.

Det ble gjennomført 33 tilsyn i 2018. Av disse var 18 planlagte tilsyn:

- tatoverings- og piercingstudio (4)
- virksomhet med boblebad (2)
- barnehager (12).

I forbindelse med godkjenning i skoler og barnehager, ble det gjennomført 7 befaringer. Det ble gjennomført tilsynsbesøk/befaring i 5 barnehager på bakgrunn av konkrete hendelser. Det er i tillegg gjennomført et egenmeldingstilsyn i 1 barnehage. Det er også gjennomført tilsynsbesøk/befaring med kommunens to virksomheter som driver med terapiridning. Miljørettet helsevern har utarbeidet en egen tilsynsrapport for tilsyn gjennomført i 2018.

Tverrfaglig samarbeid

Miljørettet helsevern er gjennom folkehelseloven pålagt å bidra til at helsemessige hensyn blir ivaretatt av andre etater. Miljørettet helsevern samarbeider med mange både internt i kommunen og overfor private virksomheter, statlige virksomheter og fylkeskommunen. I 2018 har vi gjennomført samarbeidsmøter og deltatt i følgende nettverk eller grupper:

Internt:

- Samarbeidsmøter med Barnehagekontoret, Eiendom (legionella, skoler og barnehager, radon).
- Deltakelse i samarbeidsgruppe for badevannsovervåkning med Natur- og idrett og Vann og avløp, samt Asker og Oslo kommune.
- Samarbeidsgruppe om skadedyrbekjempelse (NAID, Eiendom, VA, Renovasjon, MHV)
- Deltakelse i intern arbeidsgruppe med tema skader og ulykker knyttet til oversiktsarbeidet etter folkehelseloven. Gruppen koordinerer arbeidet når kommunen skal godkjennes etter to konsepter; Trygt lokalsamfunn og Trafikksikker kommune.
- Deltatt i forprosjekt «Bærum Ressursbank»
- Opplæring om miljørettet helsevern til turnusleger
- Medbestemmelsesmøte (MBM helsetjenester)

Eksternt:

- Deltakelse i Bedre byluft-forum og Ressursgruppe for luftkvalitetsdata, forum for byer og tettsteder som måler luftkvalitet
- Representant i styret i Nettverk for Miljørettet Folkehelsearbeid (NEMFO)
- Deltakelse i koordineringsgruppe for implementering av nasjonal radonstrategi i regi av Statens strålevern

Overvåking av miljøfaktorer

Badevannsovervåkingen 2018

Den hygieniske badevannskvaliteten overvåkes ved 12 offentlig tilrettelagte friluftsbad i Bærum. Bakterieprøvene tas rutinemessig gjennom sommersesongen og brukes til beregning av badevannskategori etter EU-direktivet.

Klassifisering av badeplassene viser at badevannsvannkvaliteten stort sett er veldig bra. Båtstøjordet, Høvikodden, Kalvøya store badebukt, Rolfstangen og Storøyodden og de tre ferskvannene; Burudvann, Østernvann og Bogstadvannet får «Utmerket» standard for 2019. Kadettangen, Kalvøya lille badebukt, Smedstangen og Koksabukta klassifiseres som «God» for 2019. Storøyodden havner i kategorien «Utmerket» og det kan søkes om Blått flagg sertifisering for badesesongen 2019. Prøvene fra Kadettangen viser at standarden ikke bra nok til å søke om Blått flagg. Bakterieinnholdet i prøvene fra Kadettangen i 2018-sesongen viste alle lave nivå.

I 2018 var det tre nedbørsepisoder som det var nødvendig å gi det generelle rådet om å vente med bading i 1-2 dager. Badesesongen har ellers vært preget av temperaturer i sjøen over 20°C over litt lengre perioder. Dette har vist seg å øke risikoen for oppvekst av Vibriobakterer, som kan medføre alvorlig infeksjoner. Det ble registrert to slike tilfeller i 2018.

Miljørettet helsevern har utarbeidet en egen badevannsrapport for 2018.

Luftkvalitet

I Bærum finnes det to målestasjoner for måling av luftkvalitet. Den ene ligger ved E18 på Strand og driftes av Statens vegvesen. Den andre ligger ved Gamle Ringeriksvei i Bekkestua sentrum og driftes av Miljørettet helsevern. Begge målestasjonene måler nitrogenoksider og svevestøv som skyldes veitrafikk og vedfyring primært.

Måledata fra begge stasjonene er tilgjengelig online på www.luftkvalitet.info.

Miljørettet helsevern utarbeider månedesrapporter i vinterhalvåret og en årsrapport om luftkvaliteten i Bærum. I 2018 er det ikke målt overskridelser av de juridisk bindende grenseverdiene svevestøv og nitrogendioksier. Det er imidlertid stadig fare for overskridelser, noe som utløser krav om at Bærum kommune må utarbeide såkalt tiltaksutredning. Gjennomsnittsverdien over året for både svevestøv og nitrogenoksier overskrider de helsebaserte luftkvalitetskriteriene til Folkehelseinstituttet.

Miljørettet helsevern i folkehelsearbeidet

Miljørettet helsevern har hatt møter omtrent hver 14. dag med folkehelsekoordinator og bidrar med informasjon til den årlige politiske orienteringen om det løpende oversiktsarbeidet etter folkehelseloven. Miljørettet helsevern deltar også i en intern arbeidsgruppe (sammen med folkehelsekoordinator, kommuneoverlege, representant for Vei og trafikk og rådmannens controller) som ser nærmere på ulike tema knyttet til trygt lokalsamfunn og trafikkssikker kommune. Kommunen ble i 2017 godkjent som trafikkssikker kommune. I september 2018 ble Bærum kommune sertifisert som Trygt lokalsamfunn av Skadeforebyggende forening, som forvalter sertifiseringen i Norge.

Politiske saker

1. Handlingsplan for bedre luftkvalitet i Bærum, jpost17/181419. Behandlingsutvalg:
 - Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne 09.10.2017, 047/17
 - MIK, 12.10.2017 - 084/17, 08.02.2018 - 010/18
 - Planutvalget, 12.10.2017- 160/17, 26. 0.2017 - 164/17, 01.02.2018 - 021/18
 - BIOM 11.10.2017, 086/17, 15.11.2017 - 098/17, 07.02.2018 - 010/18,
 - Formannskapet 13.02.2018, 028/18
 - Kommunestyret 28.02.2018, 018/18
2. Bruk av veisalt i Bærum – MIK 19.04.2018 032/18. Se jpost 18/67298
3. Miljørettet helsevern – tilsynsvirksomhet
 - BIOM 06.06.2018, sak 061/18, j.post 18/60934
4. Miljørettet helsevern har også bidratt til den årlige orienteringssaken til politikerne om oversiktsarbeidet som folkehelsekoordinator fremlegger etter Folkehelseloven.

Klagesaker til Fylkesmannen i Oslo og Akershus

Miljørettet helsevern har i 2018 hatt tre klagesaker til Fylkesmannen i Oslo og Akershus for endelig avgjørelse. Den ene er klage fra berørt nabo på tillatelse til støyende arbeider i Fridjof Nansens vei på Lysaker. Fylkesmannens avgjørelse kom i mars 2018 og ga Miljørettet helsevern medhold. Den andre klagesaken omhandlet en naboklage på skytestøy fra Løvenskioldbanen, der Miljørettet helsevern vedtok å ikke å benytte folkehelsereguleringen – "vedtak om ikke å fatte vedtak". Fylkesmannen i Oslo og Akershus stadfestet i oktober 2018 kommunens vedtak. Den tredje klagesaken omhandlet klage på støy fra naboers varmepumper. Det ble ikke dokumentert at varmepumpene var årsak til støy og Miljørettet helsevern avviste klagen. Fylkesmannen ga oss medhold og stadfestet vedtaket.

Kurs og kompetanseheving

Miljørettet helsevern har i 2018 deltatt på følgende kurs/konferanser:

2018	Kurs/kompetanse	Deltakere:
10.april	Komtek brukerforum	Rune
17.-18.april	Bedre byluftforum	Grete
6.-7.juni	Årskonferanse NEMFO – Alta	Helene, Rune, Dorte
13.juni	Nettverksmøte Oslo og Akershus	Rune
22. aug	NS 8175	Dorte, Rune
22.nov	Kurs i risikovurdering, Reidar Bjerke, Proactima	Rune
31.oktober	Utdanningsdirektoratets nasjonale konferanse om fysisk læringsmiljø 2018	Helene, Dorte
7.november	Miljø og helsedagen i Helsedirektoratet	Rune, Helene, Dorte
14.-15.nov	Bedre byluftforum	Grete